

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: O. Țurcan)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov)

D E C I Z I E

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Iulian Cemîrtan, reprezentat de avocatul Anatolie Bacalâm,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iulian Cemîrtan împotriva Întreprinderii de Stat „Registru” (succesor Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”) cu privire la anularea ordinului, încasarea prejudiciului material și moral, și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul declarat de Iulian Cemîrtan și a fost menținută hotărârea din 17 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani

c o n s t a t ă :

La data de 14 februarie 2017, Iulian Cemîrtan a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Registru” (succesor Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”) cu privire la anularea ordinului, încasarea prejudiciului material și moral, și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că a fost angajat în cadrul ÎS „Registru”, în baza contractului individual de muncă nr. 2250 din 01 aprilie 2005, în funcția de inspector, ulterior, fiind transferat prin acorduri adiționale în funcția de șef al Secției gestiune personal al Direcției managementului resurselor umane, iar prin ordinul pârâtului nr. 575p din 22 septembrie 2016 a fost preavizat despre reducerea funcției deținute și prin ordinul nr. 725p din 18 noiembrie 2016 a fost concediat în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii.

Reclamantul a considerat că acțiunile pârâtului au fost ilegale, inclusiv cele ce au precedat declanșarea procedurii de reducere a statelor de personal, afirmând că pârâtul a acționat deliberat și ilegal în privința sa, a sfidat insolent legislația muncii, reducerea de personal fiind formală în scopul eliberării sale din funcție, deoarece nu au existat premise de ordin juridic sau economic ce ar fi motivat inițierea unor astfel de măsuri.

Prin cererea de concretizare a cuantumului pretențiilor, reclamantul a solicitat anularea ordinului pârâtului nr. 725p din 18 noiembrie 2016 privind încetarea

contractului individual de muncă nr. 2250 din 01 aprilie 2005, prin care a fost concediat, în locul restabilirii la locul de muncă a solicitat încasarea unei compensații în mărime a 6 salarii lunare, stabilite prin acordul suplimentar la contractul individual de muncă nr. 1406/16 din 09 august 2016 în sumă de 65 760 de lei, încasarea din contul pârâtului a despăgubirilor materiale în valoare de 109 000 de lei cu titlu de compensație a prejudiciului cauzat pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă; a prejudiciului moral cauzat în mărime de 32 880 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 7 000 de lei.

Prin hotărârea din 17 iulie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Iulian Cemîrtan împotriva ÎS „Registru” (succesor Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”) cu privire la anularea ordinului, încasarea prejudiciului material și moral, și a cheltuielilor de judecată.

La data de 18 iulie 2017, Iulian Cemîrtan, reprezentat de avocatul Anatolie Bacalâm a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 17 iulie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a admite acțiunea integral.

Prin decizia din 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de Iulian Cemîrtan, reprezentat de avocatul Anatolie Bacalâm, și a fost menținută hotărârea din 17 iulie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

La data de 14 mai 2018, Iulian Cemîrtan, reprezentat de avocatul Anatolie Bacalâm a declarat recurs împotriva deciziei din 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 17 iulie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

În motivarea recursului a indicat că consideră neîntemeiată decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante soluționării cauzei, precum și și-au bazat soluția pe fapte neprobate.

A relevat că instanțele nu au reținut spre examinare faptul că ordinul de eliberare a fost emis contrar legislației, deoarece a fost emis până la expirarea termenului de preavizare, de două luni.

Astfel, a considerat că atât instanța de apel, cât și prima instanță au examinat superficial cauza, ajungând la concluzii eronate și aplicând o lege ce nu trebuia să fie aplicată.

Recurentul a opinat că, instanța de apel respingând cererea de apel depusă și menținând hotărârea primei instanțe, a ignorat total prevederile Codului Muncii.

Atât prima instanță, cât și instanța de apel, eronat au interpretat normele legale și argumentele invocate, respingând apelul declarat.

Or, orice omisiune a angajatorului la preavizare și la concedierea salariaților, precum și a instanței de judecată la examinarea cauzei, urmează să fie interpretată în favoarea sa.

Totodată, a reiterat în susținerea recursului motive de fapt și de drept similare celor invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare.

Recurentul a solicitat casarea deciziei din 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 17 iulie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul formulat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă (la momentul depunerii recursului), recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 23 ianuarie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat de Iulian Cemîrtan, prin intermediul avocatului Anatolie Bacalâm la data de 14 mai 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 05 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Iulian Cemîrtan, reprezentat de avocatul Anatolie Bacalâm și va casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform art. 89 alin. (2) Codul muncii, la examinarea litigiului individual de muncă de către instanța de judecată, angajatorul este obligat să dovedească legalitatea și să indice temeiurile transferării sau eliberării din serviciu a salariatului. În cazul contestării de către salariatul membru de sindicat a ordinului de concediere, instanța de judecată va solicita acordul (opinia consultativă) al organului (organizatorului) sindical privind concedierea salariatului respectiv.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiectiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (3), (4) Cod de procedură civilă, fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În conformitate cu art. 241 alin. (5), (6) Cod de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) - (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Din materialele cauzei se denotă cert că Iulian Cemîrtan a fost angajat în cadrul ÎS „Registru”, în baza contractului individual de muncă nr. 2250 din 01 aprilie 2005, în funcția de inspector, ulterior, fiind transferat prin acorduri adiționale, în funcția de șef al Secției gestiune personal al Direcției managementului resurselor umane, iar prin ordinul pârâtului nr. 575p din 22 septembrie 2016 a fost preavizat despre reducerea funcției deținute și prin ordinul nr. 725p din 18 noiembrie 2016 a fost concediat în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii.

Colegiul menționează că ordinul nr. 725p din 18 noiembrie 2016 de concediere a lui Iulian Cemîrtan a fost emis ca rezultat al modificării Structurii organizatorice a ÎS „CRIS „Registru”.

Astfel, din probatoriul cauzei se reține că în cadrul ședinței Consiliului de administrație al ÎS „CRIS Registru” din 06 septembrie 2016 a fost pusă în discuție chestiunea „Cu privire la modificarea Structurii organizatorice a ÎS „CRIS „Registru” (pct. 3 din Ordinea de zi), unde s-a informat despre necesitatea operării unor modificări în structura organizatorică a Întreprinderii, care nu are ca impact modificarea numărului de state sau disponibilizarea personalului, modificarea fiind destinată îmbunătățirii măsurilor administrative de intervenție a managerului pentru cazurile de identificare a riscurilor existente în activitatea Întreprinderii.

În cadrul ședinței Consiliului de administrare a fost decis de a aproba structura organizatorică a ÎS „CRIS „Registru”, conform anexei nr. 2, fără modificarea numărului existent al statelor de personal, precum și fără disponibilizarea angajaților (f.d. 53).

Ca rezultat, la data de 22 septembrie 2016, în baza art. 8 al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr. 146-XIII din 16 iunie 1994 (în vigoare la data emiterii

ordinului), a fost emis ordinul nr. 449 „Cu privire la modificarea statelor de personal” de către Directorul General a ÎS „CRIS „Registru” prin care a fost ordonat de a modifica structura și statele de personal ale întreprinderii, conform anexelor 1 și 2.

Tot la data de 22 septembrie 2016, în legătură cu reducerea statelor de personal efectuate prin ordinul nr. 449 și în temeiul art. 86, alin. (2), 88, alin. (1), lit. b), 183, 184, 251 Codul muncii, Directorul General a ÎS „CRIS „Registru” a emis ordinul nr. 575 p „Cu privire la preavizarea salariaților în legătură cu reducerea funcțiilor din statele de personal”, prin care conform pct. 1.1. a fost preavizat și Iulian Cemîrtan, ordinul fiindu-i adus la cunoștință contra semnătură în aceeași zi (f.d. 35).

Prin oferta nr. 01/2951 din 22 septembrie 2016 lui Iulian Cemîrtan i-au fost propuse mai multe funcții, însă acesta a refuzat funcțiile propuse (f.d. 37-38).

Conform ordinului nr. 725 p din 18 noiembrie 2016 „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu Iulian Cemîrtan” al ÎS „CRIS „Registru”, în temeiul prevederilor art. 86, alin. (1) lit. c) Codul muncii, s-a dispus concedierea începând cu 21 noiembrie 2016 a lui Iulian Cemîrtan (f.d. 40).

Prin cererea de chemare în judecată depusă la data de 14 februarie 2017, concretizată ulterior, împotriva ÎS „CRIS „Registru” (succesor Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”), Iulian Cemîrtan a solicitat anularea ordinului nr. 725 p din 18 noiembrie 2016 cu privire la încetarea contractului individual de muncă nr. 2250 din 01 aprilie 2005, prin care a fost concediat, în locul restabilirii la muncă de a încasa din contul ÎS „CRIS „Registru” o compensație bănească în mărime de 6 salarii lunare, stabilite prin acordul suplimentar la contractul de muncă din 09 august 2016, încasarea despăgubirilor materiale pentru întreaga absență forțată de la locul de muncă, încasarea prejudiciului moral în mărime de 3 salarii lunare și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță fiind investită cu examinarea prezentului litigiu prin hotărârea din 17 iulie 2017 a respins cererea de chemare în judecată depusă de Iulian Cemîrtan împotriva ÎS „Registru” (succesor Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”) cu privire la anularea ordinului, încasarea prejudiciului material și moral, și a cheltuielilor de judecată, soluție menținută prin decizia din 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că instanțele ierarhic inferioare pripit au concluzionat asupra netemeinicii acțiunii, or, concluzia instanțelor ierarhic inferioare este rezultatul examinării superficiale a litigiului dedus judecății și interpretării eronate a probatoriului administrat în cauză, prin ce se impune rejudecarea cauzei în ordine de apel.

Din conținutul normelor procedurale enunțate supra se deduce că, hotărârea judecătorească trebuie să cuprindă motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, arătându-se atât motivele pentru care s-au admis, cât și cele pentru care sau respins cerințele părților. O hotărâre judecătorească trebuie să cuprindă în motivarea sa argumentele „pro” și „contra” care au format, în fapt și în drept, convingerea instanței cu privire la soluția pronunțată, argumente care, în mod necesar, trebuie să se raporteze, pe de o parte, la supozițiile și argumentele părților, iar, pe de altă parte, la dispozițiile legale aplicabile raportului juridic

litigios, în caz contrar hotărârea se va considera lipsită de suport probatoriu și legal, precum și pronunțată cu nerespectarea prevederilor legale.

Colegiul reține că instanțele ierarhic inferioare au invocat că angajatorul a respectat normele de drept la concedierea reclamantului din funcția de șef al Secției gestiune personal al Direcției managementului resurselor umane a ÎS „CRIS „Registru”, în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal și anume prevederile art. 86, alin. (1), lit. c) Codul muncii.

Însă, instanța de recurs menționează că instanța de apel în motivarea soluției adoptate s-a rezumat doar la citarea normelor materiale și la constatarea faptului că prima instanță în mod justificat a respins cerința lui Iulian Cemîrtan privind anularea ordinului cu privire la încetarea contractului individual de muncă și încasarea sumelor solicitate, din considerentul că angajatorul a redus funcția deținută de acesta în urma optimizării structurii întreprinderii ca urmare a modificării organigramei și statelor de personal, prin comasarea mai multor subdiviziuni. În acest sens, instanța de apel a reținut că, în speță, s-a stabilit în mod incontestabil faptul că angajatorul la emiterea ordinului de preavizare s-a conformat prevederilor art. 88 Codul muncii, deoarece a fost adus la cunoștință salariatului la data de 22 septembrie 2016, care la rândul său, a avut o zi liberă pe săptămână, așa cum au convenit, cu menținerea salariului pentru căutarea unui alt loc de muncă, ulterior i-a fost propus lui Iulian Cemîrtan, ocuparea unui altei funcții vacante în unitate.

Totodată, instanța de apel a reține că în urma comasării subdiviziunilor și creării a unor noi subdiviziuni, funcția deținută de Iulian Cemîrtan urma a fi redusă din cauza modificării structurii organizatorice a întreprinderii, iar funcțiile vacante propuse erau funcții de execuție, necesare în vederea asigurării activității subdiviziunilor corespunzătoare, existența cărora nu influența reducerea funcției de conducere pe care o deținea Iulian Cemîrtan.

La acest capitol, Colegiul specifică că conform art. 86, alin. (1), lit. c) Codul muncii, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite în cazul reducerii numărului sau a statelor de personal din unitate.

Conform art. 88 alin. (1), lit. a) Codul muncii, angajatorul este în drept să concedieze salariații de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art. 86 alin. (1), lit. b) și c)) doar cu condiția că va emite un ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), motivat din punct de vedere juridic sau economic, cu privire la lichidarea unității ori reducerea numărului sau a statelor de personal.

Astfel, instanța de recurs semnalează că angajatorul dispunând încetarea contractului individual de muncă cu salariatul Iulian Cemîrtan nu a emis un ordin motivat din punct de vedere juridic sau economic, cu privire la lichidarea unității ori reducerea numărului sau a statelor de personal, contrar normei materiale precitate.

Or, în ordinul nr. 725 p din 18 noiembrie 2016 a ÎS „CRIS „Registru” a fost indicat doar norma materială, în temeiul căruia a fost emis.

Așadar, instanța de recurs consideră ca fiind pripite constatările instanțelor inferioare, deoarece ordinul a fost emis în legătură cu necesitatea de serviciu și în

scopul optimizării structurii întreprinderii, însă ca rezultat funcția intimatului Iulian Cemîrtan s-a redus.

Colegiul reiterează că la examinarea cauzei instanțele de judecată nu au dat apreciere faptului că, la data de 06 septembrie 2016 în cadrul ședinței nr. 8 a Consiliului de administrație al ÎS „CRIS „Registru” a fost pusă în discuție chestiunea „Cu privire la modificarea Structurii organizatorice a ÎS „CRIS „Registru” (pct. 3 din Ordinea de zi), unde s-a informat despre necesitatea operării unor modificări în structura organizatorică a Întreprinderii, care nu are ca impact modificarea numărului de state sau disponibilizarea personalului, fiind destinată îmbunătățirii măsurilor administrative de intervenție a managerului pentru cazurile de identificare a riscurilor existente în activitatea Întreprinderii, iar în final a fost hotărât de a aproba structura organizatorică a ÎS „CRIS „Registru”, conform anexei nr. 2, fără modificarea numărului existent al statelor de personal, precum și fără disponibilizarea angajaților (f.d. 53). Pe când, Directorul General a ÎS „CRIS „Registru” la data de 22 septembrie 2016, în baza art. 8 al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr. 146-XIII din 16 iunie 1994 (în vigoare la data emiterii ordinului), a emis ordinul nr. 449 „Cu privire la modificarea statelor de personal”, prin care a ordonat de a modifica structura și statele de personal ale întreprinderii, conform anexelor 1 și 2.

Tot la data de 22 septembrie 2016, în legătură cu reducerea statelor de personal efectuate prin ordinul nr. 449 și în temeiul art. 86, alin. (2), 88, alin. (1), lit. b), 183, 184, 251 Codul muncii, Directorul General a ÎS „CRIS „Registru” a emis ordinul nr. 575 p „Cu privire la preavizarea salariaților în legătură cu reducerea funcțiilor din statele de personal”, conform pct. 1.1. Iulian Cemîrtan a fost preavizat, ordinul fiindu-i adus la cunoștință contra semnătură în aceeași zi (f.d. 35).

Astfel, Colegiul menționează că, în speță, se atestă o divergență între hotărârea Consiliului de administrație al ÎS „CRIS „Registru” și acțiunile Directorului General a ÎS „CRIS „Registru”, deoarece Consiliul a aprobat operările propuse în structura organizatorică, fără modificarea numărului existent al statelor de personal, precum și fără disponibilizarea angajaților, iar Directorul întreprinderii prin ordin dispunea preavizarea și reducerea personalului.

Or, în sensul art. 8, lit. a) și d) din Legea privind întreprinderea de stat nr. 146-XIII din 16 iunie 1994, Administratorul necătînd la faptul că conduce activitatea întreprinderii și asigură funcționarea ei eficientă, urmează să asigure și executarea deciziilor fondatorului și consiliului de administrație.

Astfel, în situația creată, Colegiul consideră pripită concluzia instanței de apel prin care a argumentat precum că acest drept al administratorului de a decide reducerea funcției ca urmare a reorganizării structurale a întreprinderii, este stabilit la art. 8 lit. a) al Legii cu privire la întreprinderea de stat, în cazul în care consiliul de administrare a hotărât prin vot de a nu modifica și disponibiliza personalul, modificarea fiind destinată îmbunătățirii măsurilor administrative și de management.

Mai mult ca atât, instanțele nu au dat un răspuns argumentului salariatului prin care a indicat că oferta înaintată la 22 septembrie 2016 cu nr. 01/2951 este o mușamalizare a acțiunilor ilegale, care contravine prevederilor art. 183 Codul muncii, deoarece în aceeași zi a fost emis de angajator și ordinul nr. 573-p din 22

septembrie 2016 cu privire la numirea prin transfer a lui Dan Cărăuși la funcția deținută de Iulian Cemîrtan, anterior și redenumită actualmente, deoarece scopul optimizării structurii întreprinderii sa redus numai la modificarea denumirii Direcțiilor și a secțiilor, or, numărul de state și personal nu s-au redus, fapt confirmat prin anexele nr. 1 și 2.

La rejudecarea cauzei, urmează a fi verificate aceste aspecte, deoarece legalitatea ordinului de concediere a reclamantului-recurent urmează a fi stabilită și prin prisma acestui aspect, întru determinarea certă a motivului și temeiului de drept ce a stat la baza emiterii acestuia.

Colegiul reține că recurentul insistă asupra faptului precum că la concedierea sa nu a fost respectat termenul de preavizare conform art. 88 alin. (1) lit. b) Codul muncii, conform căruia angajatorul este în drept să concedieze salariații de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art. 86 alin. (1) lit. b) și c), doar cu condiția că va emite un ordin (dispoziție, decizie, hotărâre) cu privire la preavizarea, sub semnătură, a salariaților cu 2 luni înainte de lichidarea unității ori de reducerea numărului sau a statelor de personal. În caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, vor fi preavizate numai persoanele ale căror locuri de muncă urmează a fi reduse.

Or, în speță nu se neagă existența ordinului de preavizare, doar că se insistă că ordinul de concediere din 18 noiembrie 2016 a fost emis până la expirarea acestui termen de două luni, iar, modul de calculare a termenului este prevăzut de art. 14 Codul muncii și, în opinia recurentului, urma ca termenul să se scurgă, abia la 23 noiembrie 2016 și nu la 18 noiembrie 2016.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că, cele descrise cert indică la examinarea superficială a apelului, deoarece prezintă relevanță și folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, rezultând din specificul acestui și care presupune în sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe, pertinente și concludente a situației de fapt.

Sub aspectul celor relatate se constată că, soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, iar instanța de recurs este în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții.

Colegiul remarcă că, instanța inferioară avea obligația rezultând din prevederile art. 373 alin.(2) Cod de procedură civilă, de a da un răspuns cert referitor la pertinenta unui înscris sau altuia, în condițiile când este obligată să reflecte în hotărâre motivele, pertinenta, admisibilitatea, veridicitatea probelor și toate probele în ansamblu, legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei, concluziile sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în practica sa constantă subliniază rolul pe care motivarea unei hotărâri îl are pentru respectarea art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și arată că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de a proba sau cel puțin de a le aprecia.

De altfel, instanța de apel nu se poate limita să preia total sau parțial poziția doar a unei părți a raportului litigios, ci trebuie să analizeze cauza și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de ambele părți.

În consecință, raportând circumstanțele stabilite la normele de drept procedurale enunțate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că examinarea cauzei în ordine de apel a avut loc în mod arbitrar, incomplet, evaziv, deoarece soluția instanței de apel, nu întrunește condițiile unui proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, având în vedere faptul că această soluție nu este motivată, în condițiile în care nu este analizat însăși ordinul contestat prin prisma susținerilor, apărărilor și probelor din dosar, de altfel fiind încălcat și principiul nemijlocirii.

Or, în conformitate cu art. 25 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța trebuie să cerceteze direct și nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților și intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile și explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio și să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate și al probelor cercetate și verificate în ședință de judecată.

Un aspect important prezintă și faptul că instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Iulian Cemîrtan, reprezentat de avocatul Anatolie Bacalâm și a casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/ netemeiniciei acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu argumentele părților, circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Iulian Cemîrtan, reprezentat de avocatul Anatolie Bacalâm.

Se casează integral decizia din 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iulian Cemîrtan împotriva Întreprinderii de Stat „Registru” (succesor Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”) cu privire la anularea ordinului, încasarea prejudiciului material și moral, și a cheltuielilor de judecată, și se trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Dumitru Visternicean

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Galina Stratulat